

Raport narativ dezbateri ANOSR Bologna în Universități

Dimensiunea socială a educației - cum facem învățământul superior să fie accesibil pentru toate categoriile sociale și cum facem față provocărilor demografice?

26 aprilie 2016, Cluj-Napoca

Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR) organizează anual, începând cu 2015, proiectul **Bologna în Universități**, prin care își propune să readucă dezbaterile despre educație în universitățile din România. Cele **6 dezbateri** din acest an au avut loc în șase centre universitare diferite și au fost înscrise în calendarul de activități organizate sub egida **Dezbaterii Naționale pentru Educație și Cercetare „România educată”**, lansată și gestionată de **Administrația Prezidențială**, în contextul în care se dorește o reformă structurală amplă a sistemului educațional din România. Dezbaterile au avut în următoarele centre universitare: Timișoara (25 martie 2016 – finanțarea învățământului superior), Iași (8 aprilie 2016 – asigurarea calității în învățământul superior), Sibiu (18 aprilie 2016 – drepturile și obligațiile studenților), Cluj Napoca (26 aprilie 2016 – dimensiunea socială a educației), Suceava (18 mai 2016 – internaționalizarea învățământului superior) și Alba Iulia (4 iunie 2016 – învățământ centrat pe student).

Dezbaterea intitulată *Învățământul centrat pe student - cum adaptăm procesul de predare-învățare la nevoile societății de astăzi?* a fost cea de-a patra organizată în cadrul ediției 2016 a proiectului Bologna în Universități și s-a desfășurat la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Aceasta a fost organizată cu sprijinul Organizației Studenților din Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (OSUBB) și al Federației Asociațiilor Studențești din Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca (FAS-USAMV).

Participanții la acest eveniment au fost studenți ai Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și ai Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca.

Prin intermediul acestei dezbateri ne-am propus să abordăm aspecte care compun dimensiunea socială a educației și de modul în care aceasta este implementată în România. Am analizat serviciile sociale studentești oferite de universități și impactul acestora asupra beneficiarilor, discutând și despre sistemul de acordare a burselor, căminele studentești și cantinele universitare, centrele de consiliere și orientare în carieră, facilitățile și mecanismele de integrare a studenților cu dizabilități sau cabinetele medicale studentești. Am dorit să identificăm problemele sistemice și să reliefăm exemple de bună practică. De asemenea, am analizat perspectiva evoluției demografice a populației României și cum afectează acest lucru sistemul de

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

învățământ superior. Nu în cele din urmă, ne-am dorit astfel să identificăm soluții prin care sistemul de învățământ superior românesc să devină unul mai accesibil.

Astfel, dezbateră a fost deschisă de Vlad D. Cherecheș, președintele ANOSR, care explicat modul în care va urma să se desfășoare evenimentul, prezentând în câteva idei ce înseamnă proiectele Bologna în Universități și „România Educată”. În continuare, Marius Deaconu, vicepreședinte educațional al ANOSR, a susținut o prezentare suport pentru viitoarele discuții, intitulată *Dimensiunea Socială a Educației. Perspectiva ANOSR*. În cadrul acesteia au fost prezentate noțiuni generale despre concept, modul în care este implementată dimensiunea socială a educației în cadrul Procesului Bologna, asumările Guvernului României la nivel național și european în acest sens, respectiv date și informații care să întregască perspectiva asupra acestui subiect, în special din punct de vedere demografic. În urma prezentării a început un dialog pe baza subiectelor abordate, implicând activ publicul pentru identificarea unor soluții constructive. Discuțiile au fost facilitate de Vlad Cherecheș și au durat aproximativ două ore.

Pentru început, participanților le-a fost lansată provocarea de a spune dacă **sistemul de învățământ superior din România ar trebui să fie unul mai mult incluziv sau unul mai mult elitist**. Majoritatea participanților la dezbateră au considerat că soluția ideală ar fi un sistem educațional echilibrat, care să susțină suplimentar atât performanța și excelența academică, cât și incluziunea în mediul universitar a categoriilor socio-economice defavorizate. Alte persoane din sală au considerat că este mult mai important ca, în prezent, sistemul de educație să fie **axat pe incluziune socială și să existe mecanisme care să faciliteze accesul tinerilor la programe de studii universitare**. Pentru a crește numărul persoanelor din medii dezavantajate care au studii superioare, sistemul de învățământ trebuie să devină cât mai incluziv, aspect ce se poate realiza, de exemplu, prin modificarea sistemului de admitere (**locuri bugetate alocate special pe criterii sociale**), prin **reformarea sistemului de acordare a burselor sociale**, adaptându-le pentru a acoperi nevoile studenților ce provin din aceste categorii sau prin **investiția în cămine** și cantine studentești. În schimb, alți participanți la dezbateră au considerat că nu ar trebui să se țină cont de statutul socio-economic al unei persoane în procesul de admitere pentru a urma un program de studii universitar, acest lucru fiind considerat discriminatoriu. Ei au pornit de la premisa că și aceste persoane au capacitatea și dorința necesară pentru a parcurge un ciclu de învățământ superior, însă **trebuie susținute ulterior procesului de admitere**, dar asigurându-se îndeplinirea aceluiași exigențe de către toți participanții la învățământul superior, indiferent de statutul social și/sau economic.

Cei prezenți în sală au argumentat faptul că **performanța academică se poate obține indiferent de obiectivul spre care este orientat sistemul de învățământ superior – de masă, incluziv sau elitist**, ceea ce duce la ideea că ar trebui să ne concentrăm în prezent spre a avea un sistem de învățământ superior de masă, în a cărui populație universitară să se oglindească procentual toate categoriile sociale din România.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Pe parcursul dezbaterii s-a discutat și despre **modul în care universitățile ar trebui să se implice în problemele sociale ale studenților sau ale potențialilor studenți**. Majoritatea participanților a declarat că instituțiile de învățământ superior ar trebui să aibă un rol important și activ în soluționarea acestor probleme ale studenților, iar, pe lângă sistemul de burse și scutiri sau eșalonări de taxe, universitățile ar trebui să încheie parteneriate și să colaboreze și cu alte instituții publice sau organizații neguvernamentale care ar putea derula programe în acest sens. Astfel, se consideră necesară **facilitarea accesului studenților la servicii de consiliere psihologică** sau inițierea unor **programe specifice pentru soluționarea problemelor sociale ale studenților de către instituții publice cu atribuții în sectorul de tineret** (de exemplu, Direcțiile județene pentru Tineret și Sport). Un exemplu de bună practică expus a fost cel din comuna Peștera, jud. Constanța, unde primăria din localitate s-a implicat activ în reducerea abandonului școlar și a sprijinit tinerii care doreau să urmeze studii universitare. De asemenea, s-a propus ca **autoritățile locale din centrele universitare să „investească” și să sprijine studenții care învață în acel oraș**, indiferent de localitatea de proveniență. Întregul proces prin care universitățile sprijină, independent sau în parteneriat cu alte entități, studenții din categorii defavorizate trebuie să fie unul cât se poate de transparent.

În partea a doua a dezbaterii s-a discutat despre faptul că România se confruntă cu probleme semnificative de ordin demografic, ceea ce în timp duce la o scădere accentuată a populației. Prin urmare, este necesar să fie operaționalizate anumite **mecanisme care să contribuie la creșterea natalității populației**, tinerii reprezentând principalul grup țintă al unui posibil pachet de măsuri legislative și economice în acest sens. Astfel, în urma discuțiilor, s-a ajuns la concluzia că este nevoie ca **nivelul de trai al tinerilor trebuie să crească**, aceștia trebuie să **fie încurajați să își întemeieze o familie** prin diverse programe (de exemplu, programe prin care să fie sprijiniți să își achiziționeze/construiască o locuință), iar angajatorii trebuie să fie stimulați să creeze **locuri de muncă pentru tineri**.

Printre măsurile care pot fi luate pentru a încuraja, spre exemplu, accesul la învățământul superior al tinerelor mame, se numără și înființarea unor **grădinițe sau creșe în universitățile** din România, pentru ca studentele care se află în această situație să poată participa la activitățile didactice.

De asemenea, programele de **planning familial** ar trebui să fie mult mai bine promovate și chiar coroborate cu activitatea de **consiliere și orientare în carieră** care are loc atât în învățământul universitar, cât și în cel preuniversitar.

Concluzionând, dezbaterea desfășurată la Cluj-Napoca referitoare la dimensiunea socială a educației poate fi rezumată astfel:

1. Marea majoritate a participanților conștientizează faptul că este nevoie de măsuri suplimentare pentru a facilita accesul la programe de studii universitare a tinerilor proveniți din categorii socio-economice defavorizate. Cea mai mare parte dintre participanți a considerat că măsurile care vizează dimensiunea socială a educației sunt mai importante

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

decât cele care stimulează performanța academică, fără ca intervențiile pe cele două paliere să se excludă reciproc.

2. Având în vedere că România se confruntă cu amenințări serioase din punct de vedere demografic, creșterea procentului din populație care a absolvit învățământ superior reprezintă o necesitate. În plus, tinerele familii ar trebui să fie sprijinite să contribuie la creșterea natalității populației printr-un set de măsuri care să vizeze aspecte economice și sociale.
3. Sistemul de burse studentești trebuie reformat și finanțat suplimentar, iar condițiile din căminele studentești trebuie îmbunătățite. De asemenea, studenții trebuie să beneficieze de servicii de consiliere și orientare în carieră, precum și de planning familial, de calitate.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Rezultate cu privire la viziunea pentru educație și cercetare în România:

Contextul social și economic din România duc în mod obligatoriu la dezvoltarea unei dimensiuni sociale a educației care să permită susținerea unor potențial candidați din categorii dezavantajate socio-economic pentru studiile universitare. Statul român trebuie să combată prin măsuri energice climatul care generează discriminare din motive sociale și economice. Accesul la învățământul superior pentru categoriile dezavantajate, precum și spiritul de echitate, ar trebui să fie piloni ai guvernantei universitare. De asemenea, astfel de măsuri ar duce la creșterea populației cu un grad ridicat de educație, acest lucru fiind îmbucurător în contextul în care România se confruntă cu probleme demografice, iar perspectiva în orizontul de timp nu foarte îndepărtat este negativă.

Rezultate cu privire la obiectivele de țară pentru educație și cercetare în România:

Sistemul de burse studentești trebuie reformat, iar finanțarea acestuia trebuie suplimentată astfel încât acestea să acopere, indiferent de tipul de bursă acordat, costurile lunare de cazare, hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte și materiale de studiu pentru studenți.

Universitățile trebuie să operaționalizeze activitatea centrelor de consiliere și orientare în carieră, precum și să dezvolte și să varieze activitățile pe care acestea le desfășoară, incluzând aici chiar activități de planning familial.

Statul român trebuie să adopte măsuri care să încurajeze admiterea în învățământul superior a tinerilor din medii socio-economice dezavantajate, precum și a unor persoane din anumite categorii de vârstă în care procentul de absolvenți de învățământ superior este net inferior mediei la nivel național sau față de ținte asumate de Guvernul României.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223